AMBULANTE METHODEN JEUGDDELINQUENTIE

Een verdieping en verbreding van de praktijkervaring met NPT

ALGEMEEN KADER VAN HET ONDERZOEK

ALGEMEEN KADER

De brede voorbereiding naar het nieuwe jeugdrecht

- Conceptnota (2015): '*Contouren en plan van aanpak voor een Vlaams beleid rond een gedifferentieerde aanpak van jeugddelinquentie*' → brede voorbereiding

- Voorontwerp → keuze voor gedifferentieerd aanbod aan reacties op een delict; voorkeur voor lichtste, meest effectieve interventies

- Ambulant werken naar de voorgrond

RAIDHO: EEN RIJKE ERVARING

- 2011- 2018: implementatie van NPT-methodiek in Raidho
- NPT → ‘Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer’
- Specifiek gericht op jongeren met een matig tot ernstig risico op recidive
- Zeer intensieve begeleiding met duidelijke cognitief-gedragsmatige component

VRAAG VANUIT JONGERENWELZIJN

(I) VERDIEPING

- Creëren van ruimte binnen de hectiek van de alledaagse praktijk om
  - stil te staan
  - praktijkervaring uit te diepen & te toetsen
  - methodiek verder door te ontwikkelen

(II) VERBREDING

- Andere organisaties meenemen in praktijkkennis over NPT
- Zelf ook horizon verbreden → verbinding met literatuur, andere methodieken, …

ONDERZOEKSOPZET

KADER VAN HET ONDERZOEK

De academische werkplaats

- Verstrengeling onderzoek en praktijk; voortdurend kruisen verschillende kennisvormen
- Binnen- & buitenpositie onderzoekers

BEST PRACTICE UNIT

- Gebaseerd op ‘Community of practice’ (Wenger, 1998)
- Centraal = uitwisseling tussen professionals en onderzoekers; doorwerken van goede praktijken
- Oorspong jaren ‘80 → ‘Nursing Development Units’ (NDU)
- Veelbelovend onderzoek: hogere tevredenheid bij verpleegkundigen én patiënten dan in andere afdelingen (e.g. Atsalos & Greenwood, 2001)

CONCRETE UITWERKING

Verschillende werkpakketten

- Werkpakket I: de doeltreffendheid van NPT-trajecten in JEA
- Werkpakket II: training & intervisie
- Werkpakket III: een overzicht van de aanwezige ambulante methodieken
- Werkpakket IV: een overzicht van de ‘what works’-principes uit de literatuur
- Werkpakket V: een toetsing van de methodieken aan de ‘what works’-principes

TIJDSPAD

	03-17	04-17	05-17	06-17	07-17	08-17	09-17	10-17	11-17	12-17	01-18	02-18
WP I												
WPII												
WPIII												
WPIV												
WPV												

Tijd dat aan het werkpakket wordt gewerkt
Kenniskring

<u>De kenniskring</u>: praktijkwerkers GI, Raidho, andere diensten die met NPT werken, andere diensten met vergelijkbare doelgroep, beleid, onderzoekers

WERKPAKKET 1: DE DOELTREFFENDHEID VAN NPT

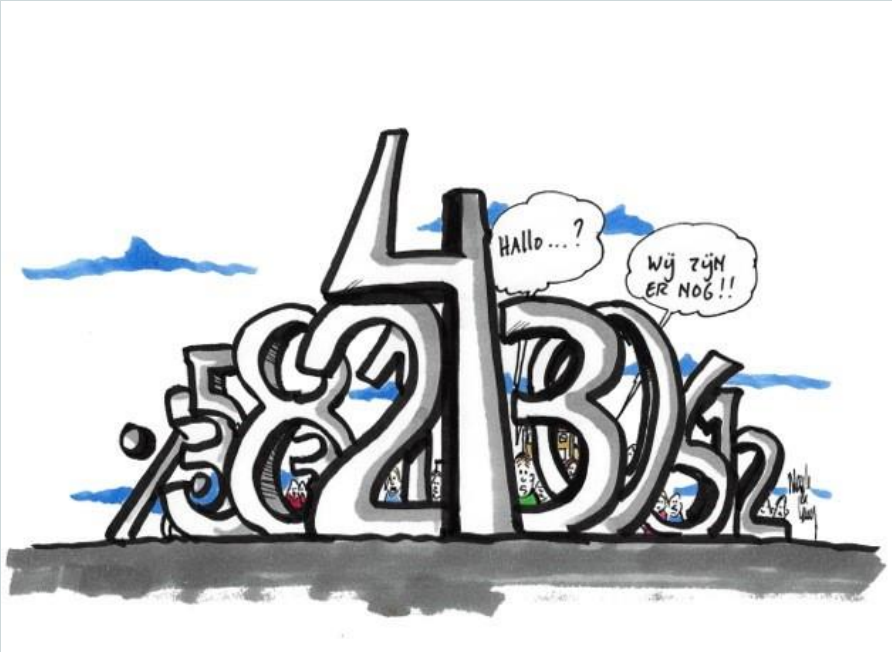

Keuze voor het
kruisen van cijfers
én praktijkervaring

1. DE CIJFERS. EEN DOSSIERSTUDIE

- Aantal dossiers
  - ➢ 97 dossiers

- Centrale vragen:
  - ✓ Welke jongeren worden begeleid door NPT-dienst Raidho?
  - ✓ Wat weten we over drop-outs?
  - ✓ Wat is de doeltreffendheid van deze trajecten op korte termijn?

- Verwerking met SPSS

DOELGROEP *JONGE VEELPLEGERS*

- Leeftijd van de jongeren:
  voornamelijk tussen 16 en 17 jaar

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	15 jaar	8	8,2	8,2
	16 jaar	37	38,1	46,4
	17 jaar	38	39,2	85,6
	18 jaar	13	13,4	99,0
	19 jaar	1	1,0	100,0
	Total	97	100,0	

DOELGROEP *JONGE VEELPLEGERS*

- Meerdere feiten

	Frequency	Percent
Meerdere feiten (minstens 3)	91	93,8
Eenmalig feit	6	6,2
Total	97	100,0

	Frequency	Percent
Drugsdelict	4	4,1
Eigendomsdelict	24	24,7
Eigendomsdelict, drugsdelict	7	7,2
Eigendomsdelict, inbreuk openbare veiligheid	1	1,0
Eigendomsdelict, persoonsdelict	39	40,2
Eigendomsdelict, persoonsdelict, drugsdelict	7	7,2
Eigendomsdelict, persoonsdelict, drugsdelict, inbreuk o.o.	1	1,0
Persoonsdelict	12	12,4
Persoonsdelict, drugsdelict	1	1,0
Persoonsdelict, inbreuk openbare veiligheid	1	1,0
Total	97	100,0

DOELGROEP *JONGE VEELPLEGERS*

- Veel jongeren met een hoog risico op recidive (SAVERY); 41,2%)

	Frequency	Percent
Onbekend	6	6,2
Laag risico	4	4,1
Matig risico	25	25,8
Matig tot hoog risico	22	22,7
Hoog risico	40	41,2
Total	97	100,0

VERSCHILLENDE TRAJECTEN

- TRAJECT 1: behandelunit De Hutten
- TRAJECT 2: begeleidingsleefgroep De Hutten- De Markt
- TRAJECT 3: buitenstarters; kan vanuit alle GI

Traject

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	39	40,2	40,6	40,6
	2	35	36,1	36,5	77,1
	3	22	22,7	22,9	100,0
	Total	96	99,0	100,0	
Missing	System	1	1,0		
Total		97	100,0		

BEGELEIDINGSTERMIJN IN WEKEN

Traject	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
1	39	32,15	19,163	3,069	25,94	38,37	1	85
2	35	30,94	20,615	3,485	23,86	38,02	3	125
3	21	33,14	12,607	2,751	27,40	38,88	7	53
Total	95	31,93	18,350	1,883	28,19	35,66	1	125

DROP-OUTS

- 24% drop-outs op het totaal aantal begeleidingen

- Redenen voor drop-out
  - Startbeschikking in beroep ongeldig verklaard
  - Uithandengeving
  - Fuge, onbereikbaarheid

DOELTREFFENDHEID

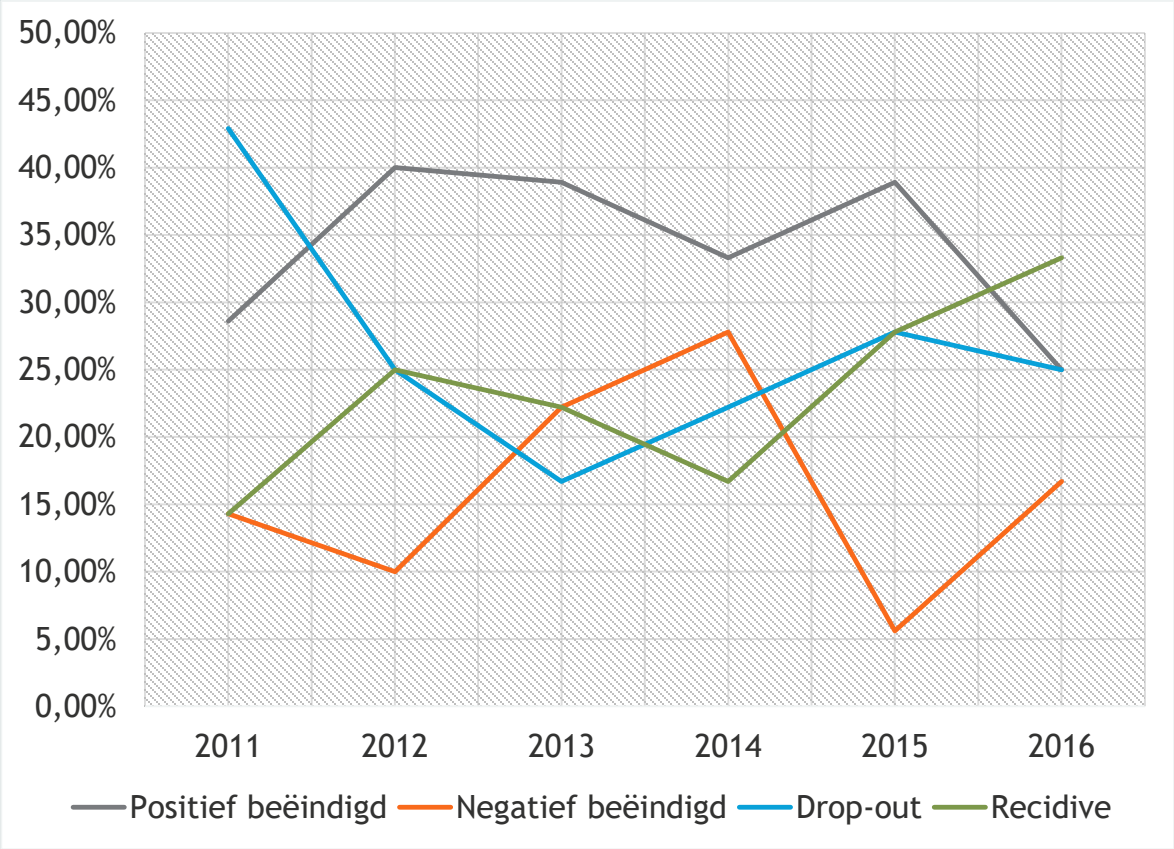

Ondanks dat hetzelfde programma werd gebruikt: schommelende doeltreffendheid doorheen de jaren.

EFFECT OP LANGE TERMIJN

Opgepast! Dossiers JRB geven slechts beperkt beeld

Statistics		
JRB		
N	Valid	68
	Missing	29

= geen dossier JRB Antwerpen, dossier werd overgeleverd of informatie niet beschikbaar

Afsluiting * JRB Crosstabulation				
			JRB	
			Geen NWF	Total
Afsluiting	Positief	Count	24	28
		% within Afsluiting	85,7%	100,0 %
	Negatief	Count	4	11
		% within Afsluiting	36,4%	100,0 %
	Drop-out	Count	2	29
		% within Afsluiting	6,9%	100,0 %
Total		Count	30	68
		% within Afsluiting	44,1%	100,0 %

WAT LEREN WE HIERUIT?

- Het is niet enkel de interventie die telt!
- Sterk schommelende cijfers ondanks zelfde methodiek gedurende al deze jaren

Hoe moeten we hiermee nu verder?

2. DE PRAKTIJKERVARING EEN FOCUSGROEP.

- Deelnemers: praktijkwerkers en supervisor van Raidho

- Centrale vraag: Wat maakt trajecten doeltreffend? Belemmerende en faciliterende factoren?

- Theoretische basis: Conceptueel schema ‘CAIMER’ (Blom en Morren, 2009) als kader

Praktijkwerkers wijzen op kluwen van faciliterende en belemmerende factoren op verschillende niveaus

VANUIT DE VERSCHILLENDE CONTEXTUELE LAGEN WAARIN EEN NPT-BEGELEIDER AGEERT

DE OMGEVING WAAR EEN JONGERE NAAR TERUGKEERT

'Ja ja… ook omdat we daar niet altijd de tijd voor hebben en omdat die jongere daar soms geen toegang tot verleent. Er zijn jongeren die er veel baat bij hebben om geen namen te noemen.'

DE CONTEXT VAN EEN GI

'Doordat ze uit de omgeving worden gehaald, is de nood ook minder hoog voor jongeren om die criminele identiteit te blijven handhaven, die verdwijnt niet maar ja… je hebt iets meer opening om daar wel iets mee te doen en om ingang te vinden bij die gasten …'

DE EIGEN ORGANISATORISCHE CONTEXT

‘En dan kan die vervanger nog zo zijn best doen, dat maakt niet uit. Die jongere denkt: ‘Toch niet weer opnieuw mijn verhaal en …Wij zijn geen vertrouwenspersonen, maar er wordt toch een zeker samenwerkingsband opgesteld ja…die dan doorbroken wordt…’

VANUIT DE VERSCHILLENDE ACTOREN DIE MEE VORMGEVEN AAN EEN TRAJECT

DE ROL VAN DE CONSULENT

‘Consulenten kunnen soms echt een beetje de andere richting uit gaan en dan begint ...ja, dan voel ik toch dat uw NPT-begeleiding begint te daveren dan.’

DE ROL VAN DE JEUGDRECHTER

‘Hé, wij zeggen vaak tegen onze jongeren: ‘pas op voor de jeugdrechter, ik weet niet wat hij gaat doen als ge zo een gedrag stelt’ (...) Maar als ze dan uiteindelijk toch bij de jeugdrechter zitten dan krijgt die helemaal geen berisping, dan krijgt die nog eens kans…’

DE ROL VAN DE GEMEENSCHAPSINSTELLING

‘Bijvoorbeeld vrijetijdsbesteding, het is belangrijk dat jongeren een vrijetijdsbesteding hebben bijv. voetbal en dan verwacht de GI soms dat wij een wedstrijd gaan meevolgen en kijken: is hij daar? Bijna achter de rug gaan controleren. Ja, dat doen wij niet.’

DE ROL VAN DE JONGERE ZELF

‘Als die zo iets heeft: ‘No way!’, ook al geeft heel de context aan dat ze erachter staan… ja… we blijven wel werken met de jongeren uiteraard he …’

DE ROL VAN DE ANDERE JONGEREN

‘Dat gebeurt. We mogen ook niet onderschatten hoe dat bericht in Antwerpen rondgaat. Die gasten die kennen elkaar, dat hou je niet voor mogelijk wat die allemaal van elkaar weten.’

VANUIT DE INTERVENTIE ZELF

DE MANIER WAAROP

NAAST DE JONGERE STAAN

‘Hoe wij ons verhouden tot de jongere dat moet behouden blijven. Dat wij naast de jongeren staan en niet erboven. Ik denk dat dat een hele belangrijke is.’

VANUIT JE BUIK TOEPASSEN

‘Ja, maar je moet hem vanuit je buik kunnen toepassen. Bijvoorbeeld: ‘goede pad, slechte pad’. Dat kan je op zoveel verschillende manieren inzetten… Je kan daar iets vooraf geprint en met pijltjes en … Of je kan met een stok in het zand een pijl naar links en een pijl naar rechts tekenen. En dan het gesprek op gang brengen. En dan gaat het over dezelfde dingen.’

FLEXIBILITEIT

‘Ja… Ik denk dat je goed moet evalueren en dat je ook moet durven afstappen van een bepaald pad dat je aan het bewandelen bent. Als je na een paar maanden vastloopt …ja, gooi het dan eens over een totaal andere boeg misschien.’

MECHANISMEN

Hoe kunnen we in die complexe context doeltreffende trajecten uitzetten?

EEN KADER ROND DE JONGERE

En niet alleen het persoonlijk netwerk, maar ook het hulpverlenersnetwerk, consulent en jeugdrechter en …ja… zij moeten met z'n allen wel mee dat kader kunnen bieden voor de jongere. Wanneer daar lacunes of gaten vallen …ja …'

EEN KADER ROND DE BEGELEIDERS

'Om deze job te kunnen doen, heb je ook je collega's nodig en een veilig team om op terug te kunnen vallen en als je je daar minder veilig voelt dan heeft dat wel een impact om hoe je in je begeleidingen staat.'

- Gaten in het kader → heel veel energie naar het dichten van de gaten en ‘*de manier waarop’* onder druk

CONFRONTATIE CIJFERS & PRAKTIJKERVARING

- Lokaal groei- en verbeterproces kan op gang gebracht worden
- Inzet op omkadering
  - **Van de jongere:** betere afstemming met samenwerkingspartners, investering in netwerkgericht werken → ook met de context van de jongere
  - **Van de begeleiders**: verdere inzet op inhoudelijke ondersteuning, welbevinden en stabiel personeelsbeleid

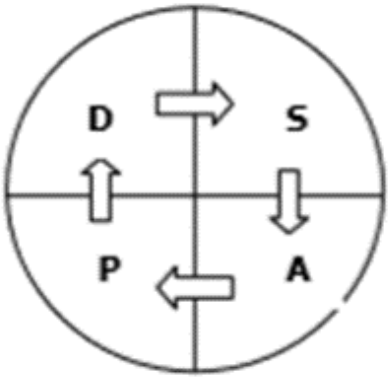

P = Stel eisen en plan toetsing (Plan)
D = Voer plan uit (Do)
S = Bestudeer de resultaten (Study)
A = Zorg voor verbeteracties (Act)

BESLUIT

- Complexiteit van het alledaags zeer intensief aan de slag gaan met deze doelgroep

- Het is niet enkel de interventie die telt → effectieve programma's leiden niet noodzakelijk tot doeltreffende trajecten

  ✓ Nood aan omkadering van de trajecten met de jongere → nauwe samenwerking met formeel en informeel netwerk
  ✓ Nood aan omkadering van de begeleiders

WERKPAKKET IV: EEN OVERZICHT VAN DE ‘WHAT WORKS’-PRINCIPES UIT DE LITERATUUR

EEN EERSTE EXPLORATIE

‘*With few isolated exceptions, the rehabilitative efforts that have been reported so far had no appreciable effect on recidivism*’ (Martinson, 1974:25)

Explosie aan onderzoek binnen het domein jeugddelinquentie

VERSCHILLENDE FASES

- **Werkt het?** (zie Palmer, 1975; Cullen & Gilbert, 1982)
  - *Welke methodes zijn werkzaam?*
- **Wat werkt?**

Openen van de black box

Benoemen van werkzame factoren

Eerst voornamelijk narratieve reviews (Andrews, Ross & Gendreau)

Nadien ondersteund met meta-analyses

Relatieve consensus t.a.v. werkzame factoren

- Tegelijkertijd ook **kritische stemmen**

  - ✓ Wat telt als evidentie? Meta-analyses beroepen zich enkel op ‘hard bewijs’

  - ✓ Wat met kwalitatieve studies die de stem van jongeren en hun familie in beeld brengen? Wat met etnografisch onderzoek dat binnendringt ind e dagelijkse praktijk?

LITERATUURONDERZOEK

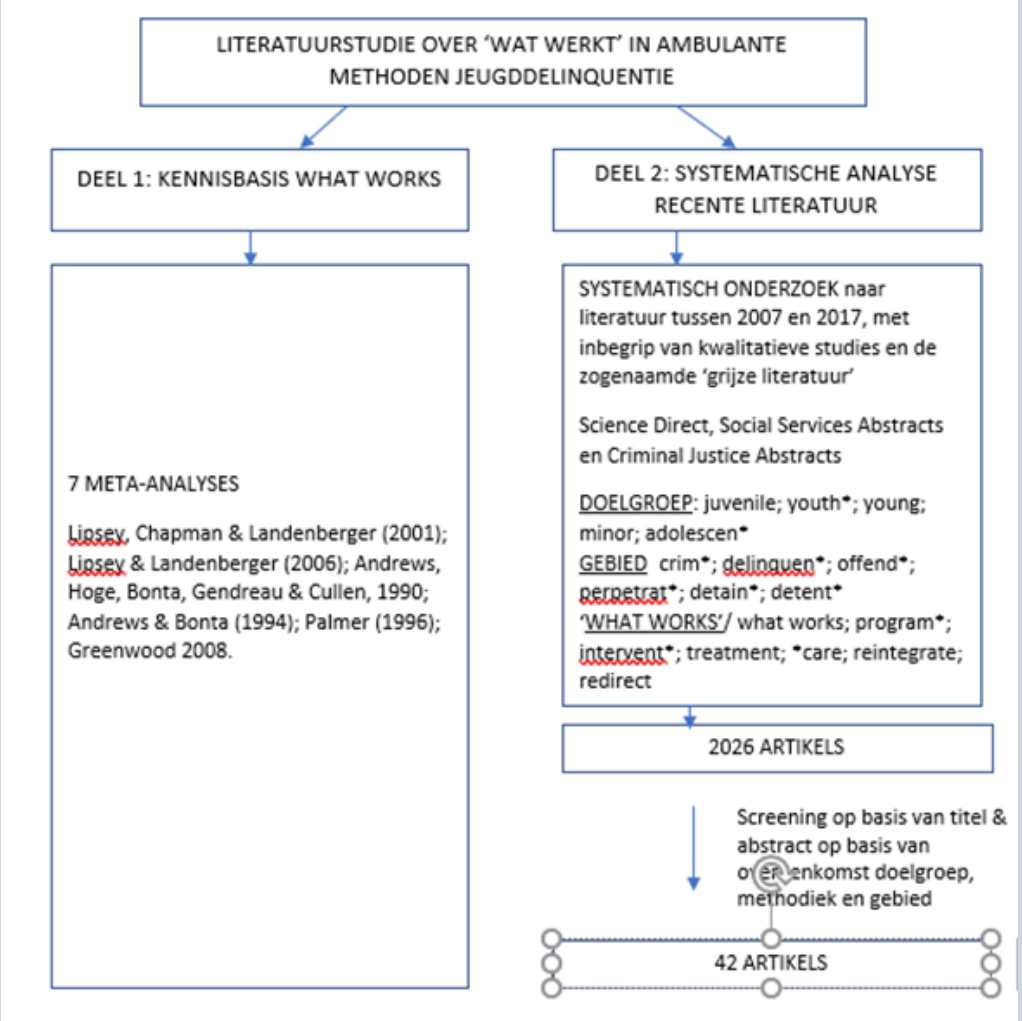

KENNISBASIS ‘WAT WERKT?’

	‘WHAT WORKS’ FACTOREN IN HET VOORKOMEN VAN RECIDIVE BIJ DELINQUENTE JONGEREN (DEEL 1)
FACTOR 1	De interventie is **cognitief-gedragsmatig** van aard.
FACTOR 2	De interventie is **duidelijk beschreven**, de uitvoerders krijgen een training in de interventie en de **programmatrouw** wordt bewaakt.
FACTOR 3	De intensiteit van de interventie wordt afgestemd op de risico’s tot recidive bij de jongere. Interventies voor jongeren die een gemiddeld tot hoog risico tot recidive tonen, zijn het meest succesvol ***(het risicoprincipe)***
FACTOR 4	De interventie is direct gericht op de criminogene noden van de jongere ***(het behoefteprincipe)***
FACTOR 5	De interventie is afgestemd op de responsiviteit van de jongeren ***(het responsiviteitsprincipe)***
FACTOR 6	Er wordt gebruik gemaakt van **een assessment** om de RISK-NEED-RESPONSIVITY van de jongere te analyseren
FACTOR 7	**De familie van de jongere** wordt betrokken bij de behandeling

DEEL II
DE RECENTE LITERATUUR

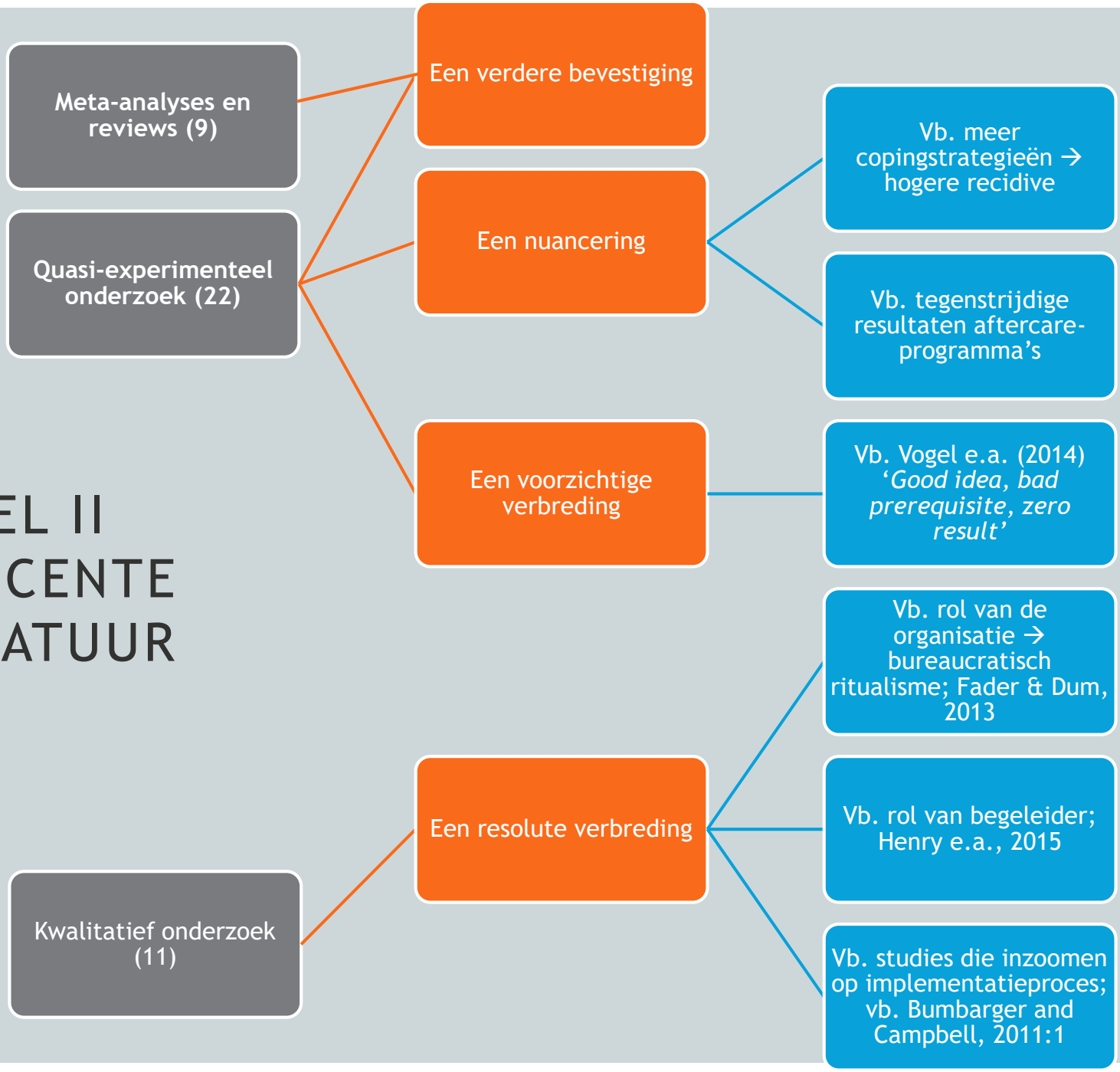

EEN BEVESTIGING VAN DE KENNISBASIS

- **Voornamelijk in meta-analyses en reviews** → dezelfde factoren worden opnieuw bevestigd

- **Uitdieping van de kennis** die reeds aanwezig was

  - **Bonta e.a. (2011)** → jongeren die begeleid worden door een praktijkwerker die een training kreeg in het focussen op criminogene noden van de jongeren; recidivekans van 25,3% (tegenover 41,5%)

  - **Ioney (2013)** rollen t.a.v. assessment-instrumenten → grote groep bureaucratische toepassers

EEN NUANCERING VAN DE KENNISBASIS

- Kanttekeningen, afwijkende onderzoeksresultaten
- Voorbeeld quasi-experimenteel onderzoek van **Sealock & Manasse (2012)** → impact van stress en copingvaardigheden. Meer coping = hogere recidive?
- Tegenstrijdige resultaten **aftercare programma's**
  - ✓ Altschuler e.a. (2004): betere resultaten bij parallelle trajecten
  - ✓ James e.a. (2013) geen verschil in effect

EEN VERBREDING VAN DE KENNISBASIS

- **De rol van de begeleider**
  - ✓ Belciug e.a. (2016) de mate waarin een begeleider een krachtgerichte en oplossingsgerichte aanpak heeft →krachtige voorspeller of begeleider drop-out
  - ✓ Dembo e.a. (2011): belang van begeleidershouding (geduld, ondersteuning en acceptatie) en vaardigheden (bijv. motivationele technieken) op correcte implementatie van het programma

- **De rol van de werkalliantie** → vaak zeer anders wordt ingeschat door de verschillende stakeholders
- Matthews & Hubbard (2007) → review
  - ✓ Neem personeel aan met de juiste waarden en vaardigheden, ga dit na via assessment
  - ✓ Train je personeel in interpersoonlijke vaardigheden en opbouw van werkalliantie
  - ✓ Match de juiste begeleider aan de juiste jongere
  - ✓ Monitor de capaciteit van je personeel om werkrelaties aan te gaan
  - ✓ Ondersteun je personeel. Behandel hen met dezelfde waarden en vaardigheden waarmee zij behoren hun cliënten te behandelen

- **De rol van de organisatiecultuur**

  - ✓ Bvb. ethnografisch onderzoek van Fader en Dum (2013) → bureaucratisch ritualisme versus proactief werken

  - ✓ Bvb. Young e.a. (2013): jongeren die begeleid worden door praktijkwerkers die training, supervisie en intervisie kregen → significant minder recidive dan controlegroep

- **De rol van het bredere implementatieproces**
  - Vogel e.a. (2014): ‘*Good idea, bad prerequisite, zero result- the meaning of contect in implementing aftercare for young people in secure unit care*’

  - Mitchell (2010): barriéres in het implementeren van EB-programma’s in de alledaagse praktijk:
    - ✓ Attituden van de uitvoerders
    - ✓ Eigenschappen van de cliëntengroep
    - ✓ Organisatorische factoren
    - ✓ Financiële factoren

- **Systeembenaderingen**
  - *‘Community development model’* (Phillippi e.a. 2013)
  - *‘MultifunC-project’ Noorwegen en Zweden*

  - *Welsh & Greenwood*
    - ‘Letting it happen’
    - ‘Helping it happen’
    - ‘Making it happen’

Steeds meer aandacht voor de hele puzzel

WERKZAME FACTOREN

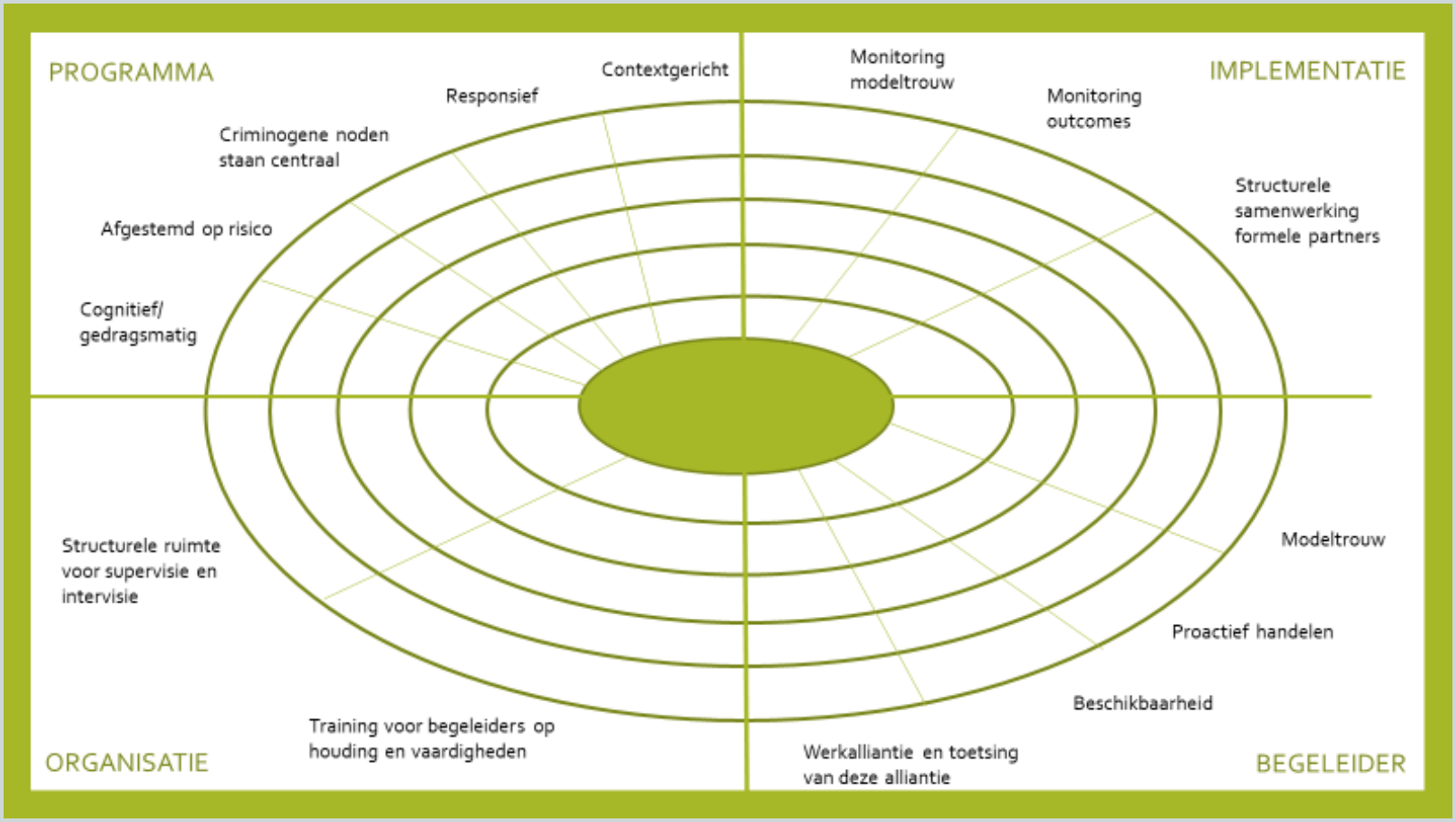

PROGRAMMA

- ✓ Het programma is **afgestemd op het risico op recidive bij de jongere**. Dit risico wordt in kaart gebracht.
- ✓ Het programma stelt de **criminogene noden van de jongere centraal**. Deze worden in kaart gebracht en vastgehouden doorheen het begeleidingsproces.
- ✓ Het programma is **responsief.** Het is afgestemd op de eigenheid (leerstijl, vaardigheden, motivatie, etc.) van de jongere
- ✓ Het programma is **cognitief-gedragsmatig**. Het gaat aan de slag met denkpatronen, gedrag en vaardigheden van de jongere.
- ✓ Het programma is **contextgericht**. Het heeft oog voor de verschillende contexten waarin de jongere zich beweegt én gaat actief aan de slag met het gezin en de andere contextactoren.

BEGELEIDER

- ✓ De begeleider investeert in **een positieve werkrelatie** met de jongere en zijn context en toetst deze werkrelatie regelmatig
- ✓ De begeleider werkt **modeltrouw**
- ✓ De begeleider werkt **proactief**. Dit betekent dat hij flexibel inspeelt op de nood van de jongere en zijn situatie.
- ✓ De begeleider is **beschikbaar**. Er is een uitgewerkt permanentiesysteem.

ORGANISATIE

- ✓ Er is structurele ruimte voor **supervisie en intervisie**.
- ✓ De begeleider wordt **getraind** in een krachtgerichte en oplossingsgerichte **basishouding** én er wordt een **vaardigheidstraining** voorzien

IMPLEMENTATIE

- ✓ Er is een **structurele monitoring van de modeltrouw**
- ✓ Er is een **structurele monitoring van de outcomes**. Deze worden aangegrepen als input voor een voortdurend leerproces
- ✓ Er is een **structurele samenwerking met formele samenwerkingspartners** als GI, werkveldpartners, etc.

WERKPAKKET 3: EEN OVERZICHT VAN DE AANWEZIGE AMBULANTE METHODIEKEN

OPZET

- Vergelijking van NPT, MST, MDFT, FAST en FFT/RGT → methodiekbeschrijving beschikbaar

- Parameters
  - Doelgroep
  - Doelstelling
  - Verklaringsmodel
  - Behandelmodel
  - Opbouw
  - Implementatie en borging

SAMENVATTING

- Programma's zijn niet wezenlijk verschillend
- Accentverschillen

<u>WIE IS DE CLIËNT?</u>

- **NPT** is meer gericht op specifieke groep jonge veelplegers, expliciet de jongere als cliënt
- **MST, FAST, MDFT, FFT/RGT:** stellen hun doelgroep breder + erkennen ook het gezin als hun cliënt

VERKLARING- EN BEHANDELMODEL

- NPT is meer delict-georiënteerd, gegrond in literatuur uit criminologisch vakgebied
- MST, FAST, MDFT → breder, gegrond in algemene literatuur risico- en protectieve factoren rond gedragsproblemen, expliciet multimodaal
- MDFT → verslaving
- FFT/RGT → focus op O-K interacties

IMPLEMENTATIE & BORGING

- Handleiding + training bij alle programma's
- Verschil in mate waarin programmatrouw wordt nagegaan + ROM

WERKPAKKET V: EEN TOETSING VAN DE METHODIEKEN AAN DE ‘WHAT WORKS’-PRINCIPES

NPT

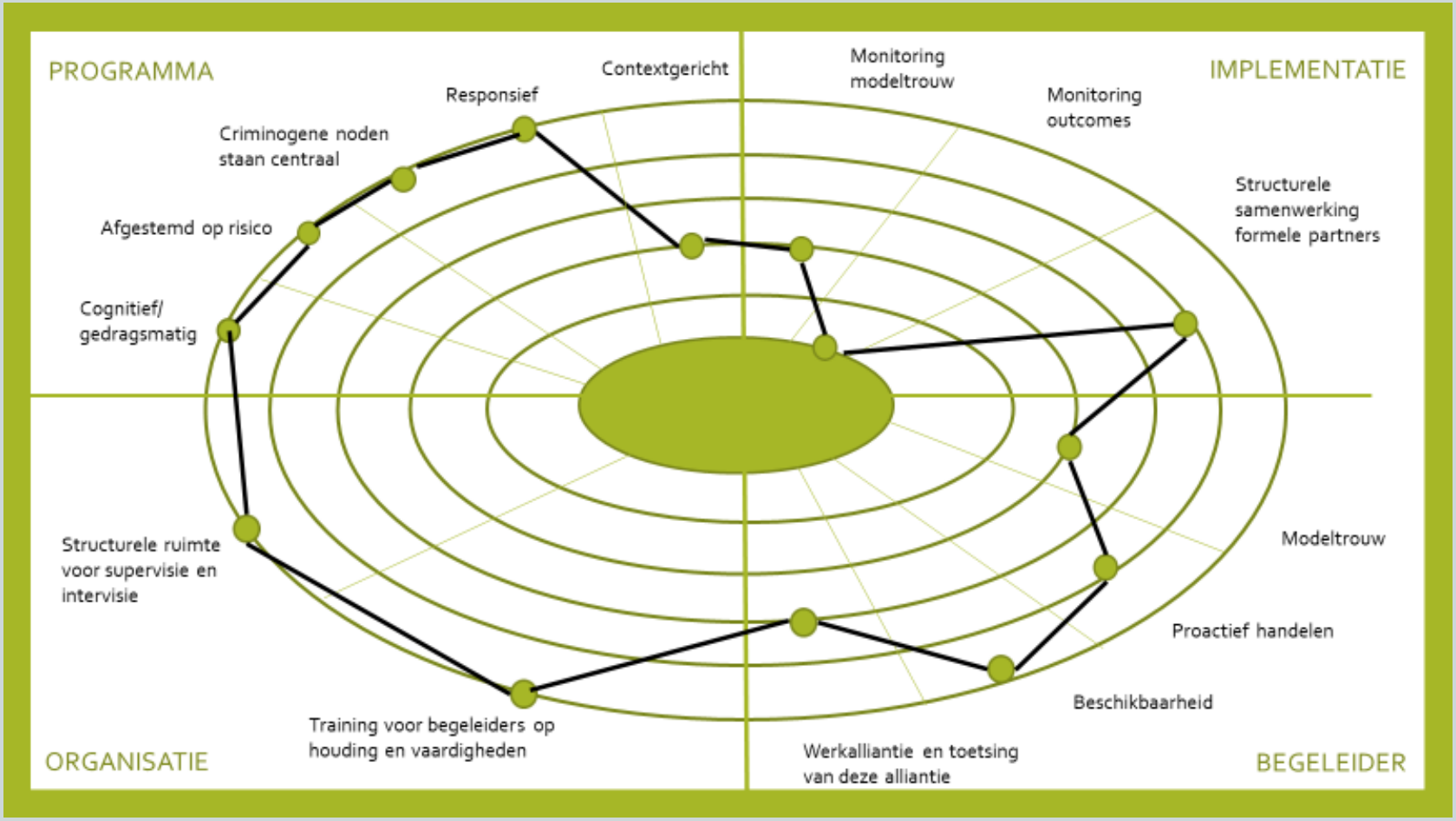
PROGRAMMA
Contextgericht
Responsief
Criminogene noden staan centraal
Afgestemd op risico
Cognitief/ gedragsmatig
IMPLEMENTATIE
Monitoring modeltrouw
Monitoring outcomes
Structurele samenwerking formele partners
Modeltrouw
Proactief handelen
Beschikbaarheid
Werkalliantie en toetsing van deze alliantie
BEGELEIDER
Training voor begeleiders op houding en vaardigheden
Structurele ruimte voor supervisie en intervisie
ORGANISATIE

MST & FAST

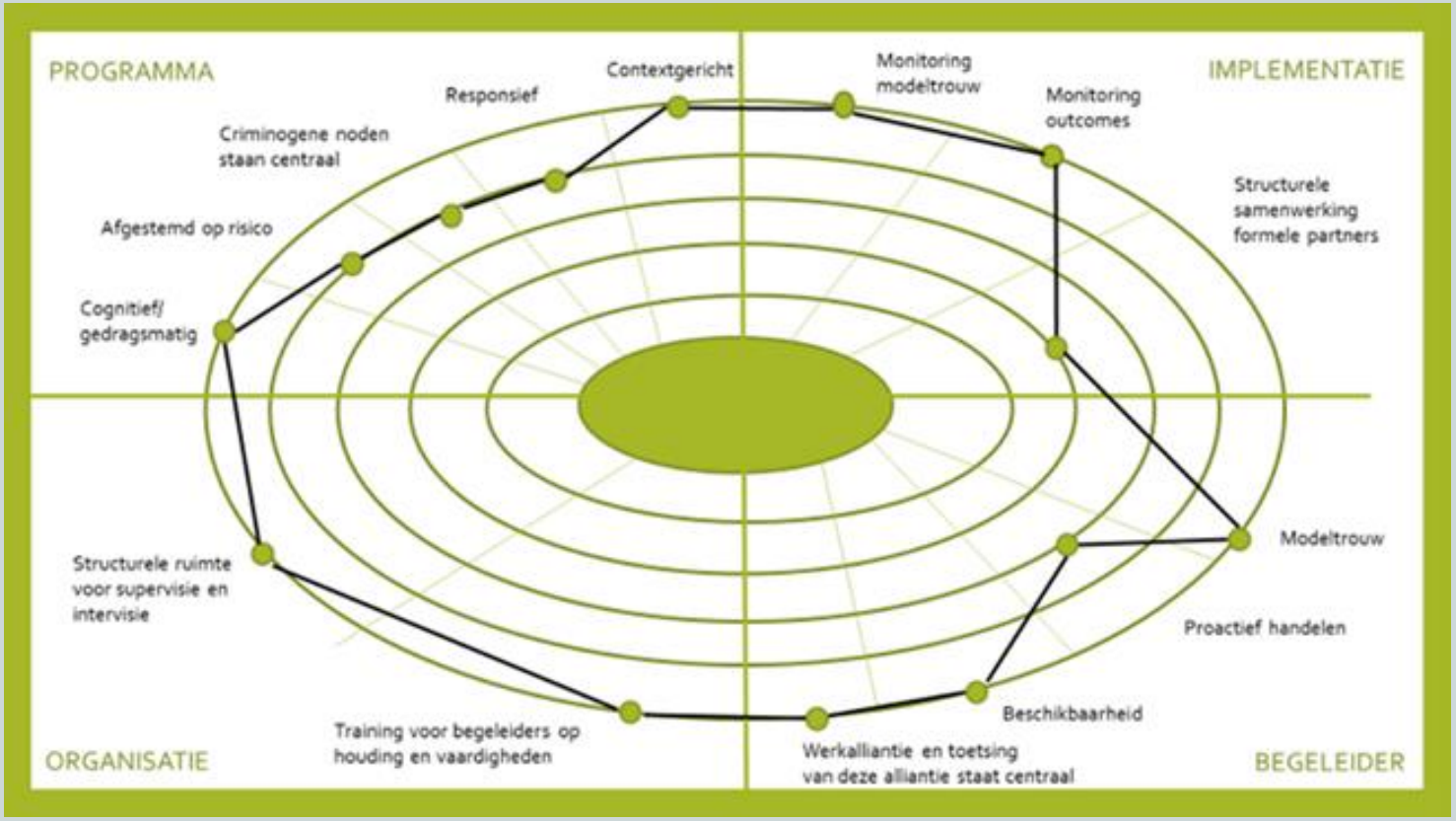
PROGRAMMA
IMPLEMENTATIE
ORGANISATIE
BEGELEIDER
Contextgericht
Responsief
Criminogene noden staan centraal
Afgestemd op risico
Cognitief/ gedragsmatig
Monitoring modeltrouw
Monitoring outcomes
Structurele samenwerking formele partners
Modeltrouw
Proactief handelen
Beschikbaarheid
Werkalliantie en toetsing van deze alliantie staat centraal
Training voor begeleiders op houding en vaardigheden
Structurele ruimte voor supervisie en intervisie

MDFT

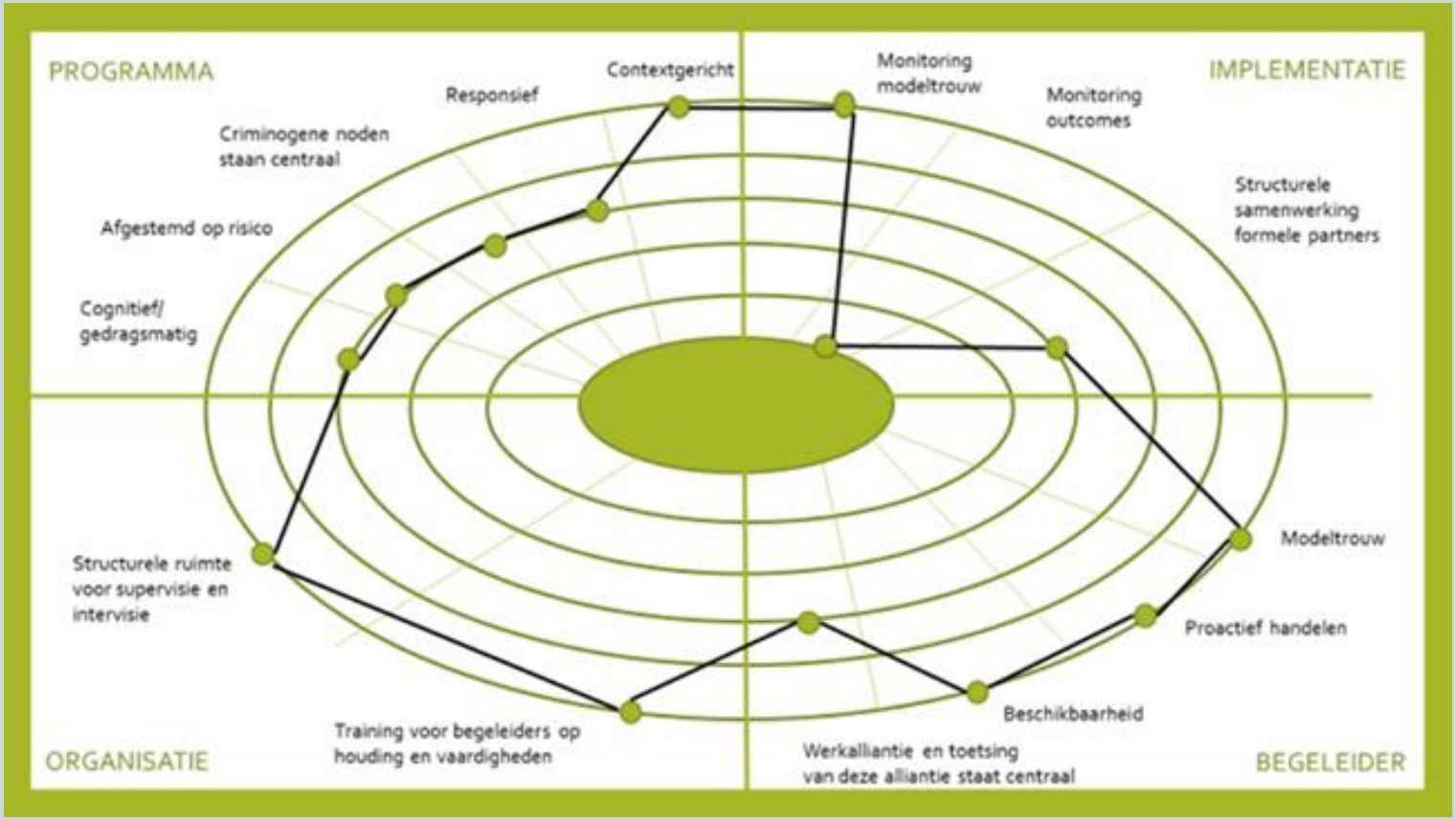
PROGRAMMA
IMPLEMENTATIE
ORGANISATIE
BEGELEIDER
Contextgericht
Responsief
Criminogene noden staan centraal
Afgestemd op risico
Cognitief/ gedragsmatig
Monitoring modeltrouw
Monitoring outcomes
Structurele samenwerking formele partners
Modeltrouw
Proactief handelen
Beschikbaarheid
Werkalliantie en toetsing van deze alliantie staat centraal
Training voor begeleiders op houding en vaardigheden
Structurele ruimte voor supervisie en intervisie

FFT

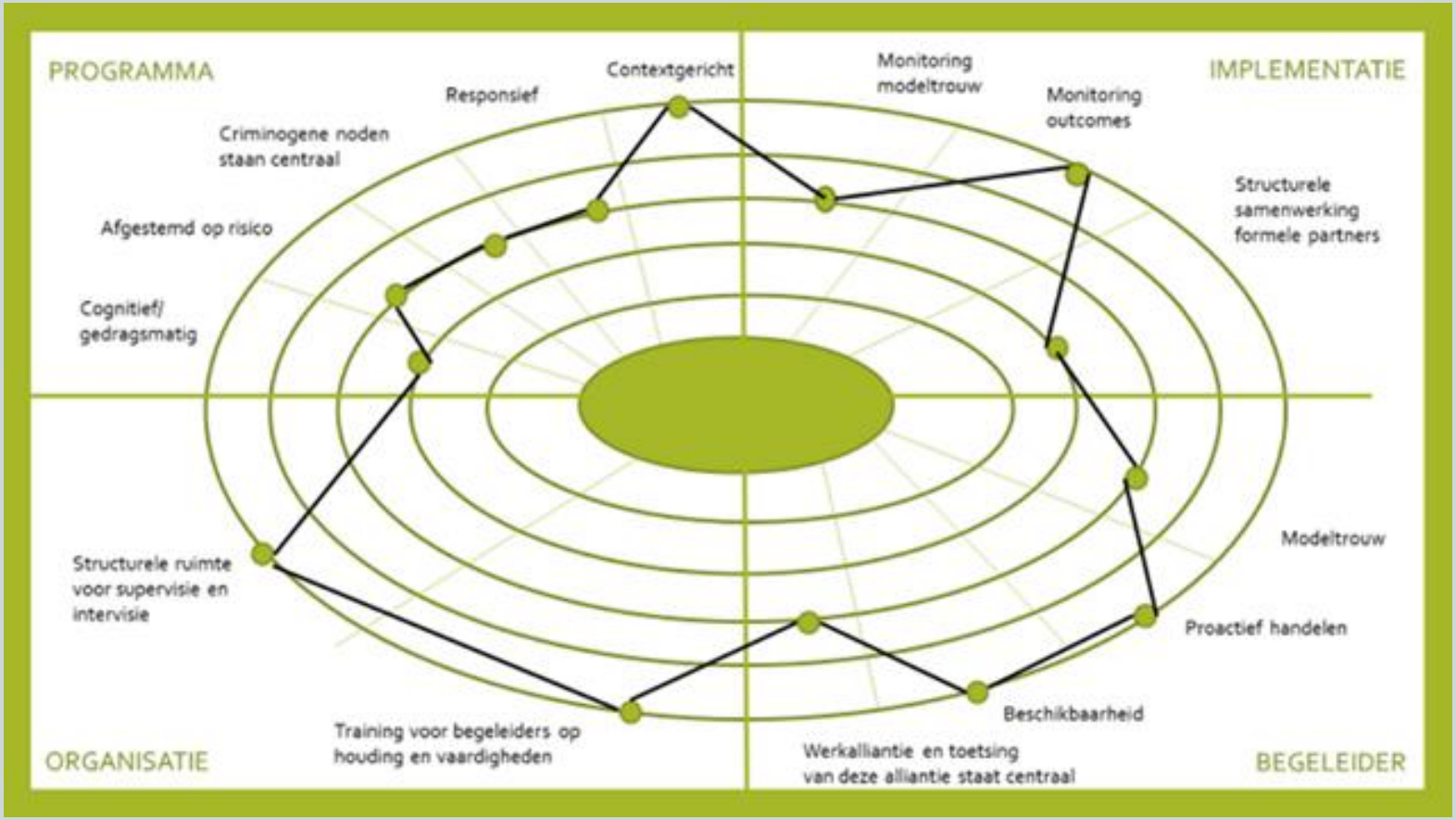
PROGRAMMA
IMPLEMENTATIE
ORGANISATIE
BEGELEIDER
Contextgericht
Responsief
Criminogene noden staan centraal
Afgestemd op risico
Cognitief/ gedragsmatig
Monitoring modeltrouw
Monitoring outcomes
Structurele samenwerking formele partners
Modeltrouw
Proactief handelen
Beschikbaarheid
Werkalliantie en toetsing van deze alliantie staat centraal
Training voor begeleiders op houding en vaardigheden
Structurele ruimte voor supervisie en intervisie

BESLUIT

BESLUIT

- **Complexiteit van dagelijkse praktijk** komt terug in dossieranalyse, focusgroep met praktijkmedewerkers én in het literatuuronderzoek

- **Het is niet enkel de interventie die telt!**
  - Belang van begeleider → alliantie met jongere
  - Belang van organisatorische omkadering
  - Belang van het bredere implementatieproces
  - Belang van nauwe samenwerking formeel en informeel netwerk rondom de jongere

- **Nauwere verstrengeling onderzoek en praktijk** is nodig: voortdurend zoeken, toetsen, reflecteren én groeien